

Obsah

Předmluva	9
I. ODDÍL	
1 Regulace a dohled bank	13
1.1 Diskuze k oprávněnosti regulace	13
1.1.1 Ekonomické směry a jejich postoje k intervencím do bankovního podnikání	14
1.1.2 Současný přístup k regulaci	17
1.2 Dohled	18
1.2.1 Lamfalussyho proces	18
1.2.2 Larosièrova zpráva	19
1.2.3 Principy nové struktury dohledu pro EU	20
1.2.4 Vybrané principy bankovní unie	21
1.2.5 Proces přezkumu a vyhodnocení – SREP	24
2 Vývoj regulatorních pravidel	28
2.1 Společná pravidla bank v předkrizovém období	28
2.1.1 Princip jednotné licence	29
2.1.2 Dohled na individuálním, konsolidovaném základě a dohled nad finančními konglomeráty	30
2.2 Ekonomická podstata kapitálové přiměřenosti	30
2.3 Basel I	32
2.3.1 Dodatek Basel I se zahrnutím tržních rizik	33
2.4 Basel II	40
2.4.1 Struktura Basel II	43
2.4.2 Srovnání Basel I a Basel II a nedořešené problémy	44
2.4.3 Revize Basel II a přetrvávající nedostatky	46
2.5 Basel III	48
2.5.1 Oblast kapitálu	50
2.5.2 Pákový poměr	55
2.5.3 Likvidita	56
2.6 Kvalita a oceňování finančních pohledávek	56
2.6.1 Klasifikace pohledávek v původním pojetí	56
2.6.2 Pohledávky z finanční činnosti	57
2.6.3 Rozdíly mezi Basel III a IFRS 9	59
II. ODDÍL	
3 Rizika v bankovní praxi	64
3.1 Vymezení rizika a jeho variabilita	64
3.2 Členění rizik	65

3.3	Předpoklady efektivního řízení rizik	71
3.3.1	Oddělení neslučitelných funkcí	72
3.3.2	Aplikace vhodných a kompletních postupů řízení rizik	73
3.4	Soustava limitů	74
3.4.1	Limity pro úvěrové riziko	77
3.5	Další předpoklady efektivního řízení	80
4	Úvěrové riziko	84
4.1	Vymezení a struktura úvěrového rizika	84
4.1.1	Členění úvěrového rizika a výčet kritérií, které ho ovlivňují	84
4.1.2	Specifika úvěrového rizika a vliv na jeho odhad.	88
4.1.3	Možné přístupy k výběru metod měření	89
4.2	Tradiční metody měření úvěrového rizika.	90
4.2.1	Úvěrový scoring	90
4.2.2	Úvěrový rating.	94
4.3	Moderní přístupy k měření úvěrového rizika	98
4.3.1	Rozdělení ztrát.	98
4.3.2	Klasifikace přístupů.	100
4.3.3	Pravděpodobnost defaultu	102
4.4	Modely hodnoty aktiv	106
4.4.1	Mertonův model	106
4.4.2	KMV model.	113
4.5	CreditRisk+	116
4.5.1	Základní vztahy modelu	117
4.5.2	Pravděpodobnostní generující funkce ztrát portfolia s konstantní mírou defaultu	118
4.5.3	Pravděpodobnostní generující funkce ztrát portfolia se stochastickou mírou defaultu	119
4.5.4	Pravděpodobnostní rozdělení ztrát portfolia	121
4.6	Regulace – IRB přístup dle Basel II	121
4.6.1	ASRF model	121
4.6.2	Základní vztah pro RWA	126
4.6.3	Omezení IRB přístupu	129
4.7	Regulace – STA přístup, revize, komparace	129
4.7.1	Standardizovaný přístup podle Basel II.	130
4.7.2	Požadavky na ratingové agentury při vzniku Basel II a jejich vývoj	133
4.7.3	Revize standardizovaného přístupu	134
4.7.4	Kvalitativní popis IRB přístupu.	135
4.7.5	Revidovaný IRB přístup	136
5	Tržní rizika	141
5.1	Vymezení tržních rizik.	141
5.2	Úrokové riziko jako významná kategorie tržních rizik.	144

5.2.1	Dekompozice úrokového rizika	145
5.2.2	Vlastnosti finančních nástrojů ovlivňující jejich chování při změně úrokových sazeb	147
5.2.3	Bankovní bilance z hlediska úrokového rizika	148
5.2.4	Měření úrokového rizika	148
5.3	Přístupy k měření tržních rizik	149
5.3.1	Metoda Value at Risk	150
5.3.2	Gapová analýza	157
5.3.3	Soubor dalších metod měření tržního rizika	160
5.4	Vývoj regulace tržního rizika	162
5.4.1	Dodatek Basel I	162
5.4.2	Basel II a Basel II.5	164
5.4.3	Basel III a Basel IV	166
5.4.4	Regulační požadavky vůči řízení úrokového rizika investičního portfolia	173
6	Operační riziko	176
6.1	Vymezení operačního rizika	176
6.1.1	Hlavní zdroje operačního rizika	180
6.2	Řízení operačního rizika	182
6.2.1	Identifikace a sběr událostí operačního rizika	183
6.2.2	Analýza a řízení operačního rizika	185
6.2.3	Vybrané nástroje analýzy a řízení	185
6.2.4	Modelování a měření operačního rizika	189
6.3	Metody měření operačního rizika	191
6.3.1	Přístup základního indikátoru BIA	192
6.3.2	Standardizovaný přístup STA	193
6.3.3	Alternativní standardizovaný přístup ASA	196
6.3.4	Pokročilé přístupy AMA	196
7	Likvidita	202
7.1	Možná vymezení likvidity	202
7.2	Riziko ztráty likvidity	203
7.3	Přístupy k analýze likvidity trhu	206
7.3.1	Likvidita a solventnost	208
7.4	Vazba na finanční řízení	209
7.4.1	Vztahy k vybraným rizikům a kapitálu	213
7.5	Měření rizika likvidity a likviditní pozice	215
7.5.1	Likviditní ukazatele jako výsledek metody stavových veličin	215
7.5.2	Ukazatele finančního zdraví sledované na úrovni MMF a centrální banky ve vazbě na likviditu	217
7.5.3	Metoda založená na sledování cash flow	219
7.5.4	Modelování na bázi VaR	221
7.6	Kvalitativní a kvantitativní regulace likvidity	223

7.6.1	Původní regulace rizika likvidity – kvalitativní pojetí	223
7.6.2	Současně platná regulace rizika likvidity – kvalitativní část.	224
7.6.3	Basel III a zavedení kvantitativní regulace pomocí standardů	226
7.6.4	Diskuze nad ekonomickým a regulatorním přístupem k řízení likvidity	229
7.6.5	Konsolidované řízení likvidity ve finanční skupině	237

III. ODDÍL

8	Rizika pro finanční stabilitu a makrobezpečnostní politika	238
8.1	Systémové riziko	238
8.1.1	Cyklická a strukturální dimenze systémového rizika	241
8.1.2	Fáze vývoje systémového rizika	242
8.2	Finanční cyklus	242
8.3	Indikátory a měření finančního cyklu	244
8.4	Finanční stabilita	247
8.5	Riziko nadměrné koncentrace svrchovaných expozic	249
8.5.1	Provázanost vládního a bankovního sektoru	249
8.5.2	Motivace bank k držbě vládního dluhu z důvodu regulace	251
8.5.3	Riziko nadměrné koncentrace svrchovaných expozic	252
8.6	Zátěžové testy	253
8.6.1	Principy procesu tvorby zátěžového testu, možné přístupy	254
8.7	Makrobezpečnostní politika	259
8.7.1	Vymezení makrobezpečnostní politiky	259
8.7.2	Význam a cíle makrobezpečnostní politiky a zdroje systémového rizika . . .	259
8.8	Nástroje makrobezpečnostní politiky	261
8.8.1	Omezení nadměrné úvěrové emise a finanční páky	262
8.8.2	Omezení transformace splatností a nedostatku tržní likvidity	263
8.9	Institut dobrovolné reciprocity	264
	Zdroje	267
	Rejstřík	279
	O autorece	281
	Shrnutí	283
	Summary	283